

POLITIET

Troms politidistrikt

Utenlandsk arbeidskraft i Troms

Konferanse 18. November 2008

Erfaringer og regelverk

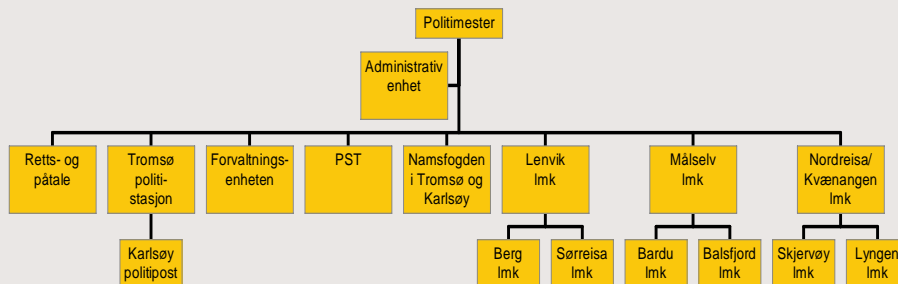
Politiinspektør Einar Sparboe Lysnes

POLITIET

Troms politidistrikt

Troms politidistrikt

POLITIET

Troms politidistrikt

Politiets oppgaver i ”utlendingsaker”

- Politidistriktene en del av norsk utlendingsforvaltning
- Førstelinjetjenesten
- Mottar og forbereder søknader etter utlendingsloven
- Avgjør (fatter vedtak) avhengig av sakstype og kompleksitet
- Ingen myndighet til avslag
- Kontroll og etterforskningsoppgaver, samt påtalemessig behandling
- Bortvisning.
Utvisning besluttes av UDI, men sakene opprettes av politiet
- Grense- og utlendingskontroll

POLITIET

Troms politidistrikt

Hvem trenger tillatelse for å arbeide?

”Utlending som akter å ta arbeid mot eller uten vederlag eller som vil drive ervervsvirksomhet i riket, må ha arbeidstillatelse” - (§ 6)

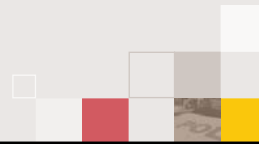

POLITIET

Troms politidistrikt

Unntak (§ 8)

- Nordiske borgere
- Utenlandske sjøfolk på utenlandsregistrerte skip som frakter gods eller passasjerer mellom norske havner

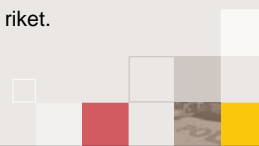

POLITIET

Troms politidistrikt

Utlendinger som er unntatt for arbeidsforhold av inntil tre måneders varighet

- handels- og forretningsreisende
- forskere, forelesere o.l
- tekniske eksperter for vedlikehold eller informasjon om maskiner/teknisk utstyr
- utlendinger i privat tjeneste hos personer som oppholder seg på besøk i riket i inntil tre måneder
- Profesjonelle idrettsutøvere.
- Offentlig ansatte lønnet av hjemlandet, når de kommer til riket på grunnlag av samarbeidsavtale mellom hjemlandet og norske myndigheter.
- Journalister
- turistguider som følger utenlandske reiseselskaper under besøk i riket
- personell på utenlandsk tog, fly, buss og lastebil
- nødvendig vakt- og vedlikeholdsmannskap på skip i opplag i riket.

POLITIET

Troms politidistrikt

Unntak for oppdrag som samlet ikke overstiger ti dager i løpet av et kalenderår

- musiker, artist, kunstner eller medfølgende nødvendig hjelpepersonell

POLITIET

Troms politidistrikt

Borgere fra land utenfor EØS

- Ulike krav avhengig av type arbeidstillatelse
- Hovedregel er at tillatelse må foreligge før innreise
- Standard [søknadsskjema](#) m bilde
- Konkret arbeidstilbud
- [Arbeidstilbud/Offer of Employment](#)
 - lønns/arbeidsvilkår
 - ikke dårligere enn gjeldende tariffavtale/regulativ/normalen
 - hovedregel om heltidsarbeid
- Arbeidsgiver kan søke etter fullmakt fra utlendingen, til politidistriktet hvor arbeidsgiver har sitt forretningssted
- Kopi av søkerens pass
- Gebyr

POLITIET

Troms politidistrikt

Borgere fra land utenfor EØS, forts

- En korrekt og fullstendig søknad "reduserer" saksbehandlingstiden
- Vedtak sendes søkeren, samt kopi til arbeidsgiver når fullmakt foreligger
- Tillatelsen klistres i passet ved lokal politimyndighet
- Dersom utlendingen er visumpliktig gis først innreisevisum ved norsk ambassade. Denne får beskjed fra UDI
- Klageinstans er Utlendingsnemnda (UNE)

POLITIET

Troms politidistrikt

- Arbeid på kontinentalsokkelen
- Arbeidende gjest i landbruket
- Arbeidsferie
- Arbeidspraksis etter fullført utdanning
- Au pair
- Diplomat
- Faglært/spesialist
- Fiskeindustriarbeider
- Foreløpige tillatelser
- Forsker/stipendiat/foreleser
- Fredskorpsdeltaker
- Gruppetillatelser
- Ideelle og humanitære organisasjoner
- Idrettsutøver/trener
- Journalister/mediepersonell
- Korttidsspesialist
- Kunstner/musiker/artist
- Misjonær
- Nasjonalitetskock
- Nødvendig medarbeider for gjennomføring av kontrakt
- Praktikant (yrkesopplæring)
- Selvstendig næringsdrivende
- Sesongarbeider
- Sjøfolk
- Student - deltidsarbeid
- Torghandlere
- Utenlandske og multinasjonale selskap
- Utvikling av norsk næringsliv
- Ungdomsutveksling (arbeidsferie) for Canadiske borgere

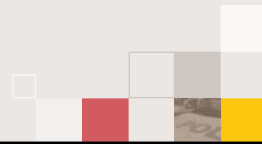

POLITIET

Troms politidistrikt

Arbeidstakere fra EU/EØS/EFTA

- NB Gjelder egne overgangsbestemmelser for borgere av de nye EU-landene.
Dette er
 - Bulgaria
 - Estland
 - Latvia
 - Litauen
 - Polen
 - Romania
 - Slovakia
 - Slovenia
 - Tsjekkia
 - Ungarn

POLITIET

Troms politidistrikt

Arbeidstakere fra gamle EU-land

- Trenger ingen tillatelse for:
 - opphold/arbeid i inntil 3 mnd
 - arbeid i Norge med ukependling til annet EU-land
 - opphold i 6 mnd som arbeidssøker
- Gebyrfri søknad
- Søknad fra Norge leveres med personlig oppmøte ved lokalt politidistrikt. Kan starte arbeid såfremt fullstendig søknad er levert.

POLITIET

Troms politidistrikt

Arbeidssøkere fra EU, forts

- Standard [søknadsskjema](#)
- Passbilde
- Kopi av pass eller godkjent identitetskort
- [Arbeidstilbud](#) av visst omfang
 - normalt tilsvarende minst halv stilling. Det tas i betraktning om lønnen er tilstrekkelig til søkerens underhold (uf § 175)
- Lønslipp fordelaktig
- Arbeidsgiver kan søke etter fullmakt
- Gis for 5 år, men identisk med arbeidstilbudets lengde dersom kortere enn ett år.
- Søknad om fornyelse
 - senest 1 mnd før utløp
 - dokumentasjon for fortsatt arbeid

POLITIET

Troms politidistrikt

EØS – Selvstendig næringsdrivende

- Den planlagte ervervsvirksomheten i Norge skal være av varig karakter
- Nøyaktig beskrivelse av virksomheten og dokumentasjon for at nødvendige tillatelser er eller vil bli gitt av vedkommende myndighet i henhold til øvrig lovgivning
- Registrering i Enhetsregisteret
- Tillatelsen gir adgang til arbeid og ervervsvirksomhet
- Ved tvil avgjøres søknaden av UDI
- Ingen egne overgangsregler
- Gis for 5 år og fornyes etter søknad med dokumentasjon for fortsatt drift (regnskap)
- Ansatt i slik virksomhet behandles etter reglene for arbeidstakere

POLITIET

Troms politidistrikt

EØS – Tjenesteytere (eks. ansatt i utlandet utfører tjeneste/oppdrag i Norge)

- Formålet med opphold må være tjenesteytingen
- Må være av begrenset varighet
- Tjenesten må utføres med sikte på å oppnå inntekt
- Vedlegg til søknaden
 - Nærmere beskrivelse, typisk kontrakt mellom norsk og utenlandsk selskap
 - Dersom eget firma må dette dokumenteres
 - Dersom ansatt må dette dokumenteres
- Kan ikke være ansatt i Norge
- Ingen egne overgangsregler
- Avgjøres av UDI

POLITIET

Troms politidistrikt

Overgangsregler

- Reiser som andre EU-borgere fritt og kan oppholde seg i 3/6 uten tillatelse
- Må å ha levert fullstendig søknad for å kunne starte å arbeide
- Reglene gjelder kun arbeidstakere
- *"vilkår for oppholdstillatelse at søkeren fremlegger konkret tilbud om arbeid utstedt på fastsatt skjema fra arbeidsgiver eller standardisert arbeidskontrakt undertegnet av søker og arbeidsgiver", Uf § 175 annet ledd*
- Hovedregel om *"heltidsarbeid og lønns- og arbeidsvilkår må ikke være dårligere enn etter gjeldende tariffavtale, regulativ eller det som ellers er normalt for vedkommende sted og yrke"*

POLITIET

Troms politidistrikt

Overgangsreglene, forts

- Samme skjema og ansettelsesbevis som for øvrige EØS
- Tillatelsen gis for ett år, eventuelt kortere dersom arbeidstilbudet er det
- Fornyelse
 - Dersom minst 12 måneders forutgående tillatelse, gjelder de vanlige "EU-reglene" som gir 5års-tillatelse.
 - Må ved lønns/trekkoppgaver samt lønnslipper dokumentere av vilkårene forelå i perioden.

POLITIET

Troms politidistrikt

Politiets erfaringer med EØS-sakene

- Politiet avgjør over 90 % av sakene
- I Troms politidistrikt ca 1 ukes saksbehandlingstid
- Ufullstendige søknader forsinket saksbehandlingen og kan medføre innsendelse til UDI og avslag
- Typiske "problem"
 - ikke fylt ut alle punktene om arbeidstimer/lønn/tariff/varighet i [arbeidstilbudsskjema](#)
 - Lønn iht rett tariff
 - Arbeidstid oppgis som "varierte", "etter behov", jf kravet om heltidsarbeid for nye EU-land

POLITIET

Troms politidistrikt

Saksflytskjema

POLITIET

Troms politidistrikt

Politiets erfaringer med EØS-sakene, forts

- Andre utfordringer
 - Arbeidstakere kjenner ikke til regelverket og kommer til politiet for å spørre om tariffregler mv
 - Språkvansker
Eks sliter en del med å forstå at det ved fornyelse må legges ved lønns/trekkoppgave og lønns slipper
 - Arbeidstakere som dokumentere for mye arbeid ifm søknad om fornyelse. Eks på over 400 timer i måneden.
Dersom mer enn 40 t/u må skriftlig avtale om overtid/arbeidsfri dokumenteres.
 - Arbeidstakere rapporteres ikke til Arbeidstakerregisteret
 - Vi har arbeidstakere som har D-nummer i 2 år

POLITIET

Troms politidistrikt

Kan jeg ansette en asylsøker?

- En asylsøker kan ha en midlertidig tillatelse inntil søknaden om asyl er avgjort
- Må dokumentere å ha en midlertidig arbeidstillatelse
- Må kunne legge frem "asylsøkerbeviset" samt vedtak der den midlertidige tillatelsen fremkommer
- NB Asylsøkerbeviset er ikke et identitetskort.
- Tillatelsen kan være falt bort. Kontakt derfor gjerne politi eller opplysningstjenesten i UDI
- Skattekort er ingen bekreftelse på arbeidstillatelse

POLITIET

Troms politidistrikt

Kan en utlending som allerede har en arbeidstillatelse jobbe for meg?

- Tillatelser på ulikt grunnlag gir ulike rettigheter til å arbeide
- Hvis det er gitt en arbeidstillatelse som er knyttet til en bestemt stilling hos en bestemt arbeidsgiver, fremkommer dette ved at det for eksempel er skrevet "sykepleier ved UNN"
- "generell arbeidstillatelse" – uten begrensninger
Eks EØS-tillatelse

Sanksjoner

- Tilbakekall av tillatelsen
- Straff
 - **Med bøter eller med fengsel inntil seks måneder eller med begge deler straffes den som**
 - a) forsettlig eller uaktsomt overtrer loven her, eller forskrifter, forbud, påbud eller vilkår gitt i medhold av loven; eller
 - b) forsettlig eller grovt uaktsomt gir vesentlig uriktige eller åpenbart villedende opplysninger i sak etter loven.
 - **Med bøter eller med fengsel inntil to år straffes den som**
 - a) forsettlig eller grovt uaktsomt gjør bruk av utlendingsarbeidskraft når utlendingen ikke har nødvendig tillatelse etter loven
 - **Med bøter eller med fengsel inntil tre år straffes den som**
 - a) i vinnings hensikt hjelper utlending til ulovlig opphold i riket eller i annet land som deltar i Schengensamarbeidet; eller
 - b) hjelper utlending til ulovlig å reise inn i riket eller til annen stat.
 - **Med bøter eller med fengsel inntil seks år straffes den som**
 - i vinnings hensikt driver organisert ulovlig virksomhet med sikte på å hjelpe utlendinger til å reise inn i riket eller til annen stat; eller